

Andra roten, tomt 53

Kvarteret Sidenvävaren

Elfte roten 1637–57v

Ekelundsgatan – Vallgatan

Första roten 1657h–

Kaserntorget 4 Vallgatan 2

Linvävare Didrik Mecklenburg (begr. 27.12.1670)

Gbg hj I: 42 Upptages 1660–70 2.53 1/2, Sidenvävaren, efterföljd 1671–1673 av änkan och 1675 av *Bryngel Nilsson vävare*. 28.9.1666 krävde Didrik Väware Carl Woltersson på 20 rdr.

Linvävaren Didrik Mecklenburg klagade 25.8.1670 över att han ”av en oförsedd händelse på gatan någonstädes här i staden” hade förlorat fastebrevet på den gård han köpt av ”byssemakaren” (bössmakaren) ”Ehrlige och konstlige Mester Herman Helmelin” (skriven 1.26, Larmtrumman i gård uppjuden 14.11.1661- kan ha bott här tidigare). Didrik vävare hade ”låtit läsa /efterlysa fastebrevet/ den 16.12.1669 som reg pred. Nicolai A Sylvii och capellanen i staden Birgeri Andrae attest visar”. Didrik Mecklenburg fick 1670 nytt fastebrev på sin gård ”på Vallgatan i hörnet under Ekeskogen mellan organisten Jürgen Daniel Meijers gård å norre sidan vid Ekeskogen och sal Mårten Hanssons gård på östre sidan vid Vallgatan”. Didrik vävares änka uppträder som *Erik vävares änka* 1696 och i tomtöreslängden 1697. Vid kämnärsrätten den 29.3.1672 klagade *Ingrid Didrik vävares änka* över att den hos henne anställda hustru *Ingrid Gunnarsdotter* mot hantverksförordningarna före erhållet avsked tagit tjänst hos *linvävaren Hans Rosenberg*. Kämnärsrätten bestämde följande: ”Saken är i rätten överlagd och för det att Hans Rosenberg utan kärandens lov och minne befinnes henne Ingrid Gunnarsdotter emottagit och sin verkstad samt vävstol upplåtit, ty sakfälldes han efter Kungl. Gillesordningen till 11 markers böter och der hos vara förbudin icke vidare Ingrid Gunnarsdotter på sin vävstol nedsättia förr än hon från Didrik Vävares änkia alldeles haver sitt avsked.”

Didrik vävares änka var tydligen den *Ingrid Persdotter*, som 20.5.1698 säges ha sålt hus mellan Erik besökare i norr och visitören Hans Olsson i öster för 100 rdr kurant till

Börge Arfwedsson,

som lät uppjudas den samma dag (AIIa:1). I en klagoskrift till magistraten (EIIa:115, 1699) berättade Ingrid Persdotter, att Börge Arfwedsson i köpebrevet hade låtit infatta det lilla hus och tomt, som hennes måg hade bebyggt nordantill emellan Erik Besökares hus (2.52) och hennes gamla på Vallgatan. Hon hade ingen makt att försälja detta lilla hus, eftersom mågen hade byggt det. Nu skulle mågen och dottern komma hem till våren. Köparen Börge Arfwedsson hade inkallat henne under predikan och högmässan i Anders Blads hus, där han med sina underskrivna vittnen gjorde, vad honom lyste. Hon själv hade ingen ombudsman på sin sida.

Den 16.3.1699 lät Börge Arfwidsson pantsätta sin gård på Vallgatan under Ekeskogen till tyska församlingens fattigbössa. Handlingen bevittnades av *Jonas Styfwert* och grannen *Erik Börgesson besökare*. *Källarmästare Christopher Gutermilch* lagbjöd den 30.4.1700 (AIIa:1) Börge Arfwedssons gård på Ekelundsgatan (samma grannar som vid uppbudet). Det uppgavs 12.4.1706 (EIIa:18) att Börge Arfwidsson på grund av bräcklighet och ohälsa, som hindrade honom att företaga något arbete, var oförmögen att betala sin skatt.

Nordligaste tredjedelen av 2.53

Genom (först överkorsat) köpekontrakt 28.10.1701 lämnade Börge Arfwedsson för ett pris av 65 rdr en tredjedel av gården mellan Erik besökares gård å norra och hans egen gård å södra sidan till *glasmästare Jockum Andersson Blad* (eller *Glaser*). När Jockum Andersson inlevererade kontraktet den 26.11.1722 till rätten meddelades det att (eftersom Kungl. förordningar stadgade, att inga tomter fick delas) skulle numera varken halva eller mindre tomter inprotokolleras. ”Dock lämnades honom (Jockum Andersson) härmed till bevis, att han detta kontrakt för rätten uppvisat”.

Jockum glasmästare betalade för hemmavignsel den 2.6.1692 – den hustru, som då var brud, begravdes den 8.12.1695. Jockum Andersson Blad anklagades vid KR i mars 1693 för att han vid Daniel Crocats gård skulle ha kallat *guldarbetaren Henrik Wedinghuusen* hundsvott m.m. Samma månad anklagade han *skomakaren Christian Winke* för att i sitt eget hus slagit Joakim Blad, vilket inte kunde bevisas. Glasmästaren Joakim Blads ”vardera till hälften bebodda platser” värderades 9.3.1709 till 230 d smt. Den 31.3.1714 avsåg sig Jockum Andersson Glaser sin pretention i föräldragården (norra delen av 1.40) – han hade av sitt fäderne fått 50 d smt av sin *broder Herr Jacob Ekström* (född 1671, kyrkoherde i Träslöv (se Skarstedt s 600) Den 24.11.1715 (EIIa:27) tackade Joakim Glaser magistraten för att han, som på åtskilliga år inte haft annat arbete, hade fått utföra nya fönster åt rådhuset, vilket ”någorlunda hulptit mig till ett stycke bröd”. Han begärde att få behålla detta arbete att laga fönster och insätta rutor. (Om familjen se Olga Dahls artikel om kvarteret Artilleristallet i Göteborg Förh och Nu XX sid 75–77 år 1986).

1730–45 Joakim glasmästares änka fattig: 76-åriga *Annika Glaser* klagade den 14.4.1744 (EIIb:31) över för hög skatt och inkvartering på sin höga ålderdom. Hon ägde inte mer än en liten jordstuga med ett litet knappt kök. Hon hade under den svåra eldsvådan blivit ”till mina hus mycket ruinerad så till husens fördärfwande som annat av min lilla fattiga egendom bortmiste i samma olyckliga eldsvåda” Hennes sal man glasmästaren Joakim Andersson Glaser måste i 16 års tid tjäna som stadsbåtsman för sin sal fader ”som han uti Kungl. Maj:ts tjänst till år 1699 därmed kontinuerade”, fast hans fader var borgare och skattedragare i staden. Hennes man blev mästare och betalade skatt i 28 års tid. Hon hade som änka i 16 års tid betalt skatt. Hennes ”fattiga huskråp” stod i annans händer för skuld.

1750: *repslagare Jon Klemens*

1755 *brandvaktkarlen Jonas Nordberg*, 1765 *hans änka*. Han skrev 25.4.1757 (EIIb:90) att han för några år sedan hade tillhandlat sig en liten hus och gård straxt bredvid ostindiska konstapeln Anders Hijsings hus och gård på Vallgatan under skogen. Huset bestod bara av ”en liten stufwa och ett litet kök” och saknade både överrum och vedrum. Gården var så rymlig, att han utan att komma för nära Anders Hijsing kunde uppsätta en liten bod av ”staketevärk eller korsvirke”. - Enligt EIIb:108 vände sig banekarlen Jonas Nordberg genom sin hustru *Catharina* mot *sjömannen Carl Fellenius* för skuld.

Bouppteckning efter banekarlen Jonas Nordbergs avlidna hustru *Catharina Olofsdotter*, död 10.8.1771, hölls den 22.11.1771. Paret ägde hus och tomt i hörnet av Vall- och Ekelundsgatorna. Son *segelmakaregesäll Carl Nordberg*, döttrar *ogifta Olena* och *Gertrud*, död barnlös, 1771 Gift med *timmerman Jöns Hallengren* (Berg II:7–8, 364).

De sydligaste två tredjedelar av 2.53:

Börge Arfwedsson, som 1722 säges vara vanför, överlät detta år sina återstående två tredjedelar till *skepparen under amiralitetet Anders Andersson Surte* (burskap 26.8.1701). Anders Surte hade

1719 uppbjudit gården 3.35s men gården nadržades och övertogs av Nils Ek. Anders Andersson Surtes hustru *Kerstin Larsdotter* fick stolrum i domkyrkan efter Karin Börges (södra sidan bak dörren) den 31.12.1717

Anders Surtes änka erlägger tomtöre 1737 t.o.m. 1738.

.1750: *Båtedrängen Thure Larsson*

1755 båtedrängen *Jonas Norlander*. Han ägde ½ 9.4. Strykj. 1760, hans änka 1765,

Tyske Ringkarlen Jonas Bengtsson,

1772–90 ibm 1785–90 *hökaren Jonas Mjöberg*

Tyske ringkarlen Jonas Bengtsson lät första gången 2.11.1772 uppbjuda ett på Vallgatan åt hörnet intill Ekelundsgatan emellan skepparen Anders Hisings gård å östra och mätaren Gustaf Landbergs (eg. Lambergs) hus å norra sidan beläget hus och gård, som han köpt av avlidne banekarlen Jonas Nordbergs sterbhus på auktion den 30.7.1772 för 2 350 d smt. Tomten höll 32 fot å Vallgatan och emot Ekelundsgatan 56 fot. 30-penning 78 daler 10 2/3 d smt. Jonas Bengtsson var gift 1) med *Anna Christina Solberg*, död 15.5.1779 2) med *Brita Svanberg*, död barnlös 24.6.1786 (bou 10.7.1787, syster till bonden Marcus Svanberg i Östmål m fl. enl. Berg II:1–2, 204). – Gården pantsattes till *glasmästare Anders Lundholm och Helena Lundholm*, som sålde till *slottsvaktmästare Carl Anders Nordh* (uppbud 24.4.1826)

Senare uppbud av 2.53

Moritz Renner	6.8.1810
krögare Carl Petter Rabe	19.11.1810
hemäg Thure A Rhodin	6.9.1819
kapten Matthias Dähn	12.2.1821
hökare Jacob Hindriksson	9.7.1827

Senare uppbud av 2.53 1/2

kapten A L Silfversvan	19.12.1842
dito handl V Isac Valentin	18.11.1833
sotare J A Böttger	16.4.1849
bagare C F Reuterfeldt	23.12.1850
änkan Maria C Nygren	13.10.1851 och 4.7.1864
<i>handl J A Åvall</i>	4.4.1870
<i>handl Andreas Jonsson</i>	13.6.1870